

1996-09-01

ศัพท่น่ารู้

พิภตรวีมล เพียรล้าเลิศ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej>

Part of the [Environmental Sciences Commons](#)

Recommended Citation

เพียรล้าเลิศ, พภตรวีมล (1996) "ศัพท่น่ารู้," *Environmental Journal*: Vol. 1: Iss. 5, Article 14.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej/vol1/iss5/14>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Environmental Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

PPP – Polluter Pays Principle

“ผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบ”

“ผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบ” เป็นแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในการควบคุมมลพิษ หลักการนี้วางอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “ทุกคนมีสิทธิอย่างสมบูรณ์ที่จะได้อยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี ดังนั้นผู้ที่ทำให้อุณหภูมิสิ่งแวดล้อมเสื่อมเสีย (หรือผู้ก่อมลพิษ) จะต้องรับผิดชอบต่อมลพิษที่ก่อขึ้นด้วยการบำบัดให้ได้มาตรฐานตามที่รัฐกำหนด และถ้าไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ผู้ก่อมลพิษจะต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการที่จะส่งมลพิษให้โรงบำบัดมลพิษรวม (Central Waste Treatment Plant) ดำเนินการต่อไป ขณะเดียวกันไม่มีการช่วยเหลืออุดหนุนผู้ก่อมลพิษแต่อย่างใดจากภาครัฐ”

ผู้ก่อมลพิษ

แหล่งกำเนิดมลพิษที่สำคัญ ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และชุมชน สำหรับมลพิษจากภาคเกษตรกรรมนั้น กล่าวได้ว่าเป็นมลพิษที่ไม่สามารถหาแหล่งกำเนิดมลพิษได้ชัดเจน (non-point source) ดังตัวอย่างเช่น สารพิษที่เกิดจากปุ๋ยเคมีเมื่อใส่ลงดินไปแล้วจะกระจายไปทั่วไม่มีแหล่งกำเนิดที่ชัดเจนที่จะตรวจวัดได้เหมือนน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหรืออากาศเสียที่โรงงานระบายออกจากปล่อง

สำหรับมลพิษจากชุมชนก็เช่นกัน แม้ว่าในด้านความเป็นพิษ (toxic) อาจจะน้อยกว่าภาคอุตสาหกรรม เพราะมีใช้ผลิต แต่ภาคชุมชนหรือประชาชนก็เป็นผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากสารอันตราย (toxic substance) จำพวกถ่านไฟฉาย หรือหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้น นอกจากนี้การที่ประชากรมีจำนวนมากขึ้นทำให้มีการใช้น้ำจากบ้านเรือนเพื่อประกอบอาหาร ชักผ้า อาบน้ำ และชำระสิ่งปฏิกูล ล้วนก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ หรือแม้แต่การที่ประชาชนไม่สบายเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ต้องเข้าโรงพยาบาลทำให้ขยะจากโรงพยาบาลเป็นขยะติดเชื้อ เป็นต้น

จากตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดมลพิษ โดยมีระดับความสกปรกและความเป็นพิษแตกต่างกันไปตามขนาดและประเภทของกิจกรรมนั้น ๆ

ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ก่อมลพิษ

ปัจจุบันมลพิษได้ปนเปื้อนและสะสมอยู่ในสิ่งแวดล้อม ได้แสดงปรากฏการณ์ให้เห็นแล้วว่า มลพิษที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ของมนุษย์นั้น ในที่สุดมนุษย์ก็จะเป็นผู้ได้รับผลกระทบอันเกิดจากการกระทำนั้น ตัวอย่างของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้คนบางครั้งแม้ในระดับที่ไม่รุนแรง แต่ก็ทำให้ผู้คนได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือเดือดร้อนรำคาญ เช่น เสียงดัง หรือปัญหาฝุ่นและกลิ่นรบกวนจากโรงงาน แต่ในกรณีที่รุนแรงมาก พิษที่ได้รับจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและทำให้เสียชีวิตได้ในที่สุด เช่น โรคมีนามาต๊ะ (เกิดจากพิษของสารปรอท) หรือ ฮีโด ฮีโด (เกิดจากพิษของแคดเมียม) ในประเทศญี่ปุ่น สำหรับประเทศไทย เช่น โรคไข้ดำ (เกิดจากพิษของสารหนู) ที่อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช หรือโรคพิษแมงกานีสในโรงงานถ่านไฟฉาย เป็นต้น

เพื่อที่จะให้ผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบต่อมลพิษที่ก่อ รัฐจึงจำเป็นต้องเข้ามากำหนดขอบเขตความรับผิดชอบด้วยการออกกฎหมายกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการมีหน้าที่ต้องบำบัดมลพิษให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

สำหรับมาตรฐานที่รัฐกำหนดให้ผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบต่อมลพิษนั้น ในกรณีโรงงานอุตสาหกรรมต้องยึดถือค่ามาตรฐานมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นผู้กำหนด ส่วนในกรณีของชุมชนจะต้องยึดถือค่ามาตรฐานมลพิษจากแหล่งกำเนิดของกรมควบคุมมลพิษ